

Tri besede

---

o družini, ljubezni in skupnosti

Tri razsežnosti družinskega življenja: praznovanje, delo in molitev

»Danes začinjamo kratko pot premišljevanja o treh razsežnostih, ki tako rekoč dajejo ritem družinskemu življenju: praznovanje, delo in molitev.

1. Praznovanje

Praznovanje je 'Božja iznajdba'. V zaključku pripovedi o stvarjenju v Prvi Mojzesovi knjigi beremo: '*Sedmi dan je Bog dokončal delo, ki ga je naredil, in počival je sedmi dan po vsem svojem delu, ki ga je naredil. In Bog je blagoslovil sedmi dan in ga posvetil, ker je ta dan počival po vsem svojem delu, ki ga je Bog ustvaril in naredil*' (1 Mz 2,2-3). Bog sam nas torej uči, da je pomembno nekaj časa posvetiti kontemplaciji in veselju ob tistem, kar je bilo pri delu dobro opravljenega. O delu ne govorim le v smislu obrti in poklica, temveč mnogo širše: kot o vsakem dejanju, s katerim mi, moški in ženske, lahko sodelujemo pri Božjem delu stvarjenja.

Praznovanje je ljubeč in hvaležen pogled na dobro opravljeno delo

Praznovanje tako ni lenobno poležavanje na fotelju ali opojnost nekega neumnega bega. *Praznovanje je predvsem ljubeč in hvaležen pogled na dobro opravljeno delo. Praznujemo delo.* Novoporočenci praznujejo delo, opravljeno v času zaroke, ki je bilo lepo. Praznovanje je tudi čas gledanja na otroke ali vnuke, ki rastejo, in pri tem misliti: '*Kako lepo!*' Je čas, ko pogledamo naš dom, prijatelje, katere gostimo, skupnost, ki nas obkroža, in pomislimo: '*To je dobro!*' Enako je storil Bog, ko je ustvaril svet. In še naprej dela tako, kajti Bog ustvarja vedno, tudi v tem trenutku.

Pomembno je praznovati

Včasih se pripeti, da kakšno praznovanje spremljajo težke in boleče okoliščine ter se tako praznuje *s cmokom v grlu*. Mame in očetje dobro vedo, kolikokrat so iz ljubezni do otrok sposobni *požreti nevšečnosti*, da bi otrokom omogočili praznovanje in bi lahko okusili dobro stran življenja. V tem je veliko ljubezni. Praznični trenutki so nadalje včasih vključeni tudi v delovno okolje, ne da bi bili v škodo obveznostim. To so lahko rojstni dnevi, poroke, rojstva, pa tudi slovo ali nov prihod. *Pomembno je praznovati. To so trenutki domačnosti v kolesju proizvodnega aparata. In to je za nas dobro.*

2. Delo

Nismo sužnji dela

Toda resnični praznični čas prekine strokovno delo in je svet, kajti moškega in žensko spominja, da sta ustvarjena po podobi Boga, ki ni suženj dela, ampak Gospod. Torej tudi mi nikoli ne smemo biti sužnji dela, ampak 'gospodje'. Za to imamo zapoved, ki zadeva vse. Nihče ni izključen. Vseeno vemo, da obstajajo milijoni moških in žensk ter celo otrok, ki so sužnji dela. Sužnji, ki so izkoriščani, obstajajo v tem času. To je proti Bogu in proti dostojanstvu človeške osebe.

Ideologija dobička hoče pogoltniti tudi praznovanje

Obsedenost z ekonomskim dobičkom in učinkovitost tehnike ogrožata človeške ritme življenja, kajti življenje ima svoje človeške ritme. Čas počitka, zlasti nedeljskega, nam je namenjen, da bi se lahko veselili tistega, česar se ne proizvede in ne potroši, ne kupi in ne proda. A namesto tega vidimo, da hoče ideologija dobička in potrošnje pogoltniti tudi praznovanje. Le-to je namreč včasih zreducirano na posel, na način, kako zaslužiti denar in ga zapraviti. Požrešnost potrošnje, ki vključuje potrato, je grd virus, zaradi katerega smo med drugim na koncu bolj utrujeni kot prej. Škoduje pravemu delu in zapravi življenje. Neredni ritmi praznovanja pripeljejo do žrtev, ki so pogosto mladi.

Čas praznovanja je svet, ker v njem prebiva Bog

Čas praznovanja je svet tudi zato, ker v njem Bog prebiva na poseben način. Nedeljska evharistija praznovanju prinese milost Jezusa Kristusa: njegovo navzočnost, njegovo ljubezen, njegovo žrtev, ki nas dela skupnost in je z nami. Tako vsaka resničnost prejme svoj poln smisel. Delo, družina, veselja in napor vsakega dne ter tudi trpljenje in smrt – vse je preoblikovano s Kristusovo milostjo.

Praznovanje je dragoceno Božje darilo

Družina je obdarjena s posebno sposobnostjo, da razume, usmerja in podpira resnično vrednost časa za praznovanje. Kako lepa so praznovanja v družini, še posebej nedeljska. Zagotovo ni naključje, da so praznovanja, v katerih je prostor za celo družino, tista, ki uspejo najbolje. Samo družinsko življenje, gledano z očmi vere, se nam takrat kaže boljše od naporov, ki jih zahteva.

Kaže se nam kot mojstrovina preprostosti. Lepo je ravno zato, ker ni izumetničeno in lažno, ampak zmožno v sebi združiti vse vidike resničnega življenja. Kaže se nam kot *nekaj ‚prav dobrega‘*, kakor je rekel Bog, ko je ustvaril moškega in žensko (glej 1 Mz 1,31). Praznovanje je torej dragoceno Božje darilo; dragoceno darilo, ki ga je Bog dal človeški družini: ne uničimo ga!« (*Papež Frančišek v katehezi med splošno avdienco v Avli Pavla VI. v Vatikanu, 12.8.2015*) [Kateheza papeža Frančiška o družini: Čas praznovanja je svet](#)

Tri ključne besede v družini:

»Smem?«, »Hvala!«, »Oprosti!«

Te tri besede, o katerih sem že večkrat govoril, *odprejo pot za dobro življenje v družini, za življenje v miru*. Gre za preproste besede, ki pa jih ni tako preprosto postaviti v prakso. Vsebujejo veliko moč: moč, da varujejo hišo tudi sredi tisočih težav in preizkušenj. A ko jih ni, se počasi začnejo delati razpoke, zaradi katerih se hiša lahko celo poruši.

Lepo vedenje naj bo ukoreninjeno v ljubezni do dobrega in spoštovanju do drugega

»Smem?«, »hvala« in »oprosti« so besede, ki jih smatramo za del *dobre vzgoje*. Lepo vzgojena oseba prosi za dovoljenje, se zahvali in se opraviči, ko naredi napako. Lepo vedenje je zelo pomembno. Sveti Frančišek Saleški pravi, da je lepo vedenje že *'polovica svetosti'*. Vendar pa v zgodovini poznamo tudi *formalizem lepih manir*, ki lahko postane maska, za katero se skriva suhota duha in nezanimanje za drugega. Pravimo: *'Za mnogimi lepimi manirami, se skrivajo slabe navade.'* Pred tem ni varna niti religija. Hudič, ki je skušal Jezusa, razkazuje lepo olikanost, ja pravi gospod, kavalir, citira iz svetih spisov kot teolog. Njegovo obnašanje se zdi spodobno, a njegov namen je odvrniti od resnice o Božji ljubezni. Mi pa razumemo lepo vedenje v pristnem pomenu, ko je slog dobrih odnosov *trdno ukoreninjen v ljubezni do dobrega in spoštovanju do drugega*. Družina živi iz te ljubeznivosti *'imeti se radi'*.

1. »Smem?«

Prva besede je *»smem?«*. Ko smo pozorni na to, da prijazno prosimo tudi tisto, kar bi morda lahko zahtevali, dajemo pravo zaščito skupnemu zakonskemu in družinskemu življenju. *Vstopiti v življenje drugega, tudi ko je del našega življenja, zahteva rahločutno držo, ki ni napadalna, ampak obnavlja zaupanje in spoštovanje*. Zaupanje ne pomeni, dati vse. *Kolikor bolj je ljubezen intimna in globoka, toliko bolj zahteva spoštovanje svobode in sposobnost čakati, da drugi odpre vrata svojega srca*. Spomnimo se Jezusove besede: *»Glej, stojim pred vrati in trkam. Če kdo sliši moj glas in odpre vrata, bom stopil k njemu in večerjal z njim, on pa z menoj«* (Raz 3,20). Tudi Gospod prosi za dovoljenje, da bi lahko vstopil. Jezik lepega vedenja,

ko vprašam, ali smem nekaj storiti, ali je drugemu prav, da nekaj storim, bo v družini naredil veliko dobrega.

2. »Hvala.«

Včasih se nam zdi, da postajamo *civilizacija grdega obnašanja in grdih besed*, kot da bi to dvoje bilo znamenje emancipacije. Prijaznost in sposobnost zahvaljevanja se zdita kot znamenje šibkosti, včasih izzoveta celo nezaupanje. Tej težnji se je treba zoperstaviti v naročju same družine. *Postati moramo nepopustljivi pri vzgoji za hvaležnost, za izražanje hvaležnosti: dostojanstvo osebe in družbena pravičnost prihajata od tu. Če družinsko življenje zanemarja takšna obnašanje, ga bo izgubilo tudi družbeno življenje.*

Za vernika je hvaležnost v samem središču vere. *Kristjan, ki se ne zna zahvaliti, je pozabil jezik Boga.* Pomislimo na Jezusovo vprašanje, ko se je od desetih ozdravljenih gobavcev samo eden vrnil, da se je zahvalil. *Hvaležnost je roža, ki raste samo v zemlji plemenitih duš. Ta plemenitost duše, ta milost Boga v duši te spodbudi reči: Hvala – iz hvaležnosti.*

3. »Oprosti.«

Tretja beseda je *»oprosti«*. Težka beseda, pa vendar tako zelo potrebna. Ko je ni, se majhne razpoke razširijo, četudi tega ne želimo, dokler ne postanejo globoki jarki. Ni slučajno, da v molitvi Očenaš, ki nas jo je naučil Jezus in kjer so vsa vprašanja, bistvena za naše življenje, najdemo tudi tole: *»Odpusti nam naše dolge, kakor tudi mi odpuščamo svojim dolžnikom.«* Priznati, da smo nekaj opustili, in želeli povrniti to, za kar smo nekoga prikrajšali – spoštovanje, iskrenost, ljubezen, nas naredi vredne odpuščanja. *Če se nismo sposobni opravičiti, tudi nismo sposobni odpustiti.* V hiši, kjer se ne prosi za odpuščanje, začne primanjkovati zraka in vode postanejo stoječe. Veliko čustvenih ran, veliko bridkosti se v družini začne z izgubo te dragocene besede: *»Oprosti mi!«*

Kako pomembno je, da se po prepiru v družini, med zakoncema, med starši in otroki, dan nikoli ne konča brez pomiritve. Dovolj je majhna gesta, majhen izraz nežnosti, brez besed, in v družino se bo vrnila ubranost. To je zelo težko storiti, a je nujno, saj bo tako življenje veliko lepše.

In še vse skupaj: »smem?«, »hvala!«, »oprosti!«

Te tri ključne besede za družino, so preproste in se bomo ob njih morda najprej nasmehnil. A ko jih pozabimo, ni več ničesar, ob čemer bi se smejali. Naša vzgoja jih morda preveč zanemarja. *Gospod naj nam pomaga, da jih bomo postavili na pravo mesto: v svoje srce, v svoj dom in tudi v svoje državljansko sobivanje.* Povabim vas, da skupaj ponovimo te tri pomembne besede: »smem?«, »hvala!« in »oprosti!«. In še nasvet: *Nikoli končati dneva, ne da bi se pomirili.* (Papež Frančišek v katehezi med splošno avdienco na Trgu sv. Petra, 13.5.2015) [Papež med katehezo o treh ključnih besedah v družini](#)

Tri besede o ljubezni: je konkretna, stanovitna, tudi boleča

»Sta dva kriterija, ki nam pomagata razlikovati med pravo in nepravo ljubeznijo. Prvi je dejstvo, da je ljubezen bolj v dejanjih kot pa v besedah. Prava ljubezen ni tista iz telenovel, ni fantazija, niso zgodbe, zaradi katerih nam nekoliko močnejše utripa srce. Prava ljubezen je v konkretnih dejanjih. Jezus je svoje opomnil, da v Božje kraljestvo ne bodo prišli tisti, ki pravijo 'Gospod, Gospod!', temveč tisti, ki izpolnjujejo voljo njegovega Očeta, ki se držijo njegovih zapovedi. To pomeni, da je ljubezen konkretna, da je v dejanjih. Je stanovitna in ni le preprosto navdušenje. Večkrat je tudi boleča. Pomislimo na Jezusovo ljubezen, ko je nesel križ.

1. Konkretna: Protokol poslednje sodbe in blagri

Dejanja ljubezni so tista, ki nas jih On uči v 25. poglavju Matejevega evangelija. Kdor ljubi, dela to, kar beremo v '*protokolu*' poslednje sodbe: lačen sem bil in si mi dal jesti itd. To je *konkretnost*. Tako kot so konkretni tudi blagri, ki so nekakšen Jezusov *pastoralni načrt*. Ena prvih herezij v krščanstvu je bila gnostična miselnost, ki je govorila o oddaljenem Bogu. V njej ni bilo konkretnosti, medtem ko je Očetova ljubezen bila zelo konkretna: poslal je svojega Sina, ki je postal meso, da bi nas odrešil.

2. Stanovitna: Prava ljubezen se ne more osamiti

Drugi kriterij, po katerem prepoznamo pravo ljubezen, je komunikacija. Nikoli se ne osami. Ljubezen daje iz sebe in sprejema. Tako postane tista komunikacija, ki obstaja med Očetom in Sinom ter ki jo ustvarja Sveti Duh. *Ne obstaja ljubezen brez komuniciranja, ne obstaja osamljena ljubezen*. Tudi redovniki in redovnice v klavzuri komunicirajo – in to *veliko*. Komunicirajo z Gospodom in s tistimi, ki prihajajo, da bi našli Božjo besedo. *Prava ljubezen se ne more osamiti. Če je osamljena, ni ljubezen. Je nekakšna spiritualistična oblika sebičnosti, ostajanja v zaprtosti vase in iskanja lastne koristi ... To je sebičnost*.

3. Boleča: Tako preprosto, pa vendar ni lahko

Ostajati v Jezusovi ljubezni torej predstavlja delovanje in sposobnost komuniciranja, dialoga, tako z Gospodom kot z našimi brati. *To je tako preprosto. Pa vendar ni lahko. Kajti sebičnost in lastni interesi*

nas privlačijo. In privlačijo nas zato, da ne bi delovali in da ne bi komunicirali. Jezus je o tistih, ki bodo ostali v njegovi ljubezni, dejal: 'To sem vam povedal, da bo moje veselje v vas in da bo vaše veselje dopolnjeno.' To pa je veselje, ki pogosto pride skupaj s križem. A tega veselja, ki ga svet ne more dati, kot je dejal tudi Jezus, nam ne bo mogel nihče odvzeti.« *(Papež Frančišek med sv. mašo v Domu sv. Marte, 7.5.2015)* [Papež med sveto mašo: Prava ljubezen je konkretna in komunicira](#)

Tri znamenja skupnosti prerojene v Svetem Duhu:

harmonija, skupno dobro in potrpežljivost

1. Harmonija: Sveti Duh je harmonija med Očetom in Sinom

Odlomek iz Apostolskih del opisuje življenje prve krščanske skupnosti. Katere sadove v skupnost prinaša Sveti Duh? Znamenji ponovnega rojstva sta dve. Prvo je harmonija: *Prerोजना skupnost ali skupnost tistih, ki se ponovno rodijo v Duhu, ima to milost enosti, harmonije. Edini, ki nam lahko da harmonijo, je Sveti Duh, kajti tudi on je harmonija med Očetom in Sinom, je dar, ki dela harmonijo.*

2. Skupno dobro: Vse je bilo skupno

Drugo znamenje ponovnega rojstva pa je skupno dobro: *Nihče med njimi namreč ni trpel pomanjkanja. Nihče ni trdil, da je to, kar ima, njegova last.* V prvi krščanski skupnosti je bilo vse skupno. Tisti, ki so bili bogati, so svoje dali na razpolago.

Jezus je naznanil tudi preganjanja

To sta dve znamenji skupnosti, ki živi v Duhu. Ta odlomek iz Apostolskih del je *nenavaden*, kajti takoj zatem se v skupnosti začnejo problemi. Sledi mu namreč odlomek o Ananiji in Safiri, ki sta poskušala oslepariti skupnost. To so tisti, ki so *gospodarji dobrotnikov*. Cerкви se približajo in vanjo vstopijo, da bi ji pomagali, a nato jo izrabijo za svoje posle. Jezus je naznanil preganjanja. Med drugim tudi v blagrih. Obljubil je veliko lepih stvari, na primer mir in obilje. Toda tudi preganjanje.

3. Potrpežljivost v prenašanju trpljenja

V prvi skupnosti, prerojeni v Svetem Duhu, imamo uboštvo, skupno dobro, in imamo tudi probleme, znotraj in zunaj. Notranji problemi so tisti, ki jih predstavlja '*par poslovnežev*', Ananija in Safira. Zunanji problemi so preganjanja. Peter je skupnosti dejal, naj se ne čudi zaradi teh preganjanj, ker so *ogenj, ki prečiščuje zlato*. Skupnost, prerojena v Svetem Duhu, se torej prečiščuje prav v težavah. Obstaja še tretje znamenje. To je *potrpežljivost v prenašanju: prenašanju problemov, prenašanju težav, prenašanju opravljanja, obrekovanja, prenašanju bolezni, prenašanju bolečine...*

Pomislimo na naše skupnosti

Krščanska skupnost pokaže, da je bila prerojena v Svetem Duhu, ko je skupnost, ki išče harmonijo in ne notranje razdeljenosti; ko išče uboštvo in ne kopičenja bogastva sama zase; in ko se v težavah ne razjezi takoj in se ne počuti prizadete, ampak je tako kot Jezus potrpežljiva. V tem drugem tednu po veliki noči, med katerim obhajamo velikonočne skrivnosti, bo za nas dobro, če pomislimo na naše skupnosti – bodisi škofijske, župnijske, družinske ali mnoge druge – in prosimo za milost harmonije, ki je več kot edinost – je harmonična edinost, harmonija, ki je dar Duha; prosimo za milost uboštva – ne revščine, ampak uboštva, ki pomeni, da moram s tistim, kar imam, ravnati prav tako, da bo v skupno dobro, ter z velikodušnostjo; in prosimo za milost potrpežljivosti, potrpežljivosti.

Gospod naj nam vsem pomaga razumeti, da ni samo vsakdo od nas pri krstu prejel to milost prerojenja v Duhu, ampak tudi naše skupnosti.« *(Papež Frančišek med sv. mašo v Domu sv. Marte, 14.4.2015)* [Papež Frančišek o treh znamenjih skupnosti, ki je prerojena v Duhu](#)